

Vanhemmat olivat sen hänen päähänsä rakentaneet. Rakensivat, koska heillä itselläänkin se oli. Väittivät sitä huolenpidoksi, suojeluksi elämän kolhuja vastaan. Silmien kohdalla oli leveämmät välit, jotta näki esteettä eteenpäin – tulevaisuuteen, kuten isä ja äiti vertauskuvallisesti sanoivat. Ja hän uskoi. Ja kasvoi. Ja halusi elää. Vaikka se painoi, se oli kuin vakuutus tai itseluottamus, jonka sai vain kotoa. Vaikka se riisuttiin lähtiessä, sen vaikutus pysyi myös ulkona; turvallisuuden tunne vapautti elämään. Vielä silloin, kun hänen rintansa alkoivat kasvaa ja sydämessä riehuivat oudot tunteet, ja silloin, kun hän joi itsensä humalaan ja antoi rantajuhlissa neitsyytensä pojille, hän koki olevansa turvassa. Mutta vasta kun itse halusi suudella ensimmäistä kertaa, hän tunsu sen: häkin päänsä ympärillä. Sen saman alumiinisen häkin, jonka kotona aina lukitsi päähänsä. Niin koko perhe teki. Pikkusisko Emmikin. Äiti oli sanonut, että se oli perinne. Muutkin perheet ovat samanlaisia, eikä asiaa ollut syytä epäillä. Siksi Hertta ei voinut ymmärtää, miksi pojan huulien lähestyminen oli kuin myrkyä. Kuin yrittäisi suudella itse kuolemaa. Järkytys välähti ensin pakokauhukseksi, sitten väkivallaksi. Läpikuultava lukiolaispoika sai kyytiä, muttei sellaista jota toivoi. Ja lopuksi siiderin lippikseensä. Maanantaina huhu kiersi biologian tunnilla. Hertta istui ylpeänä ja järkyttyneenä pää pystyssä – kuin ponsi, joku hoksasi. Hertta sai lempinimen "Hede". Lukiolaispoika muuttui Veetistä "Märkälätsäksi". Hede oli tyytyväinen uuteen nimeensä. Hänellä ei tosin ollut vielä aavistustakaan, että kun häneltä kesälomalla kysyttäisiin, miksi myrkytti ja leikkasi akkusaksilla nenän ja korvat serkultaan Ahti Saarelaiselta, hän vastaisi ettei se ollut hän. Vaan Emi. Tunnilla hän katseli opettajan kuvaa kukasta ja mietti, olisiko mieluummin yksi-, vai kaksineuvoinen. – Mä muutan pois kotoa, Hertta sanoi, ja selaili siskonsa kasvikirjaa. Mietti paljonko saisi rippirististä. – Sen kun, äiti vastasi peilin edestä musta kynä kädessään. – Muista ehkäisy, hän jatkoi ja vetäisi kaltereiden välistä kajaalit silmiin. Hertta katsoi äitiään pitkään. Tytön punaiset hiukset säteilivät nousevassa auringossa mustan häkin sisällä. Kalterit varjostivat siroja kasvoja ja vihreitä silmiä. Hän halusi kyseenalaistaa perinteen, mutta tiesi sen olevan turhaa. Äiti vain kivahtaisi: kysy vaikka keneltä! tietäen hyvin, ettei sellaisia asioita kysytä. Kaikki epäilyt muiden nuorten vapaudesta, kaikkien youtube-, insta-, reality- ja tiktokstarojen päähäkittömät julkaisut kumottiin nauraen. Eihän kukaan nyt julkisesti kehtaa näyttää rajoituksiaan! Se ei poistanut Hertan epävarmuutta. – Veetin kanssa yhteen, hän kokeili. – Sinä sitten jaksat! Sillä pojalla ei ole mitään rajoja. Yritti käyttää sinua hyväkseen. Äidin Kleopatra-tukka heilahti. Hän heittäytyi sohvalle, risti pitkät säärensä ja sytytti pidikkeen päässä olevan tupakkansa plasmasytyttimellä. Hän eli 20-luvulla. – Taasko tytär koettelee? Isä nojasi kahdeksankulmaista turvakotiaan ovenpieleen. – Tossa sulle taas todiste. Kaikilla suvuilla ON rasitteensa. Eero lätkäisi valokuvan tyttärensä eteen kirjan päälle. Oikoi kravattiaan ja näytti poliitikolta. – Ansa kulta, yritätkö tappaa meidät? Avaa edes ikkuna, hän sanoi. Kuluneessa kymppikuvassa makasi valtava kasa pieniä hähkejä metsänreunassa. Kallon mentäviä. Eero ja Ansa heittivät toisilleen lentosuukot. Herttaa yökötti, mutta sitten tulvahti suru. – Mä meen nyt, hän sanoi ja otti kännykällä kuvan valokuvasta. Kirjan aukeamalla kerrottiin keisoista. – Yhdeltä on ruoka. Äiti sanoi. – Ja sun puutarhavuoro. Minä en voi, täytyy kirjoittaa. Avain oli ankkuroitu eteisen seinään. Hertta avasi lukon ja ripusti päälaitteen naulakkoon. Lämmin tuulahdus ja kadun äänet tervehtivät ovella. Vapaus. Muka. Hän tunsu edelleen häkin painon hartioillaan, mutta huulia, niitä kihelmöi. Veeti heitteli anovia katseita Heden suuntaan. Tyttö huomasi sen, mutta pysyi läppärillä. Poika ei sanonut mitään, asetteli vain paisuneen elimensä – sikiäimensä, kuten Hede sitä nimitti – parempaan asentoon ja jatkoi Kalevalansa lukemista. Hede huokasi. Hän muisti viikonlopun. Veeti oli yrittänyt suudella nukkuvaan tyttöä, mutta tämä oli herännyt ja antanut kyynärpäästä. Poika oli taas

yrittänyt kajota väärään päähän. Hede oli lohduttanut enkelipölyllä, jota oli saanut kevään rippileirillä. Veeti oli pannut sitä huulen alle ja vaikutus ollut välitön. Himot olivat leimahtaneet ja pari yhtynyt toisiinsa kuin eläimet. Jälkeen päin Veeti oli sanonut, että kiitti Hede siitospölystä. Ja toivonut mielessään pelkkää suudelmaa. Nyt Hede nousi, alkoi riisuutua. – Ei nyt, Veeti sanoi. Hede värähti. Hän tunsu hättää, joten katosi vessaan. Vartin päästä hän palasi, siirsi ottamansa kuvan läppärille, rajasi turhat pois ja valitsi hiiren kakkospainikkeen valikosta ”hae Bingistä”. Se ei ollut aivan samanlainen, mutta kasa oli sama. Nimimerkki ”InstantPhotoArt” oli onneksi tågännyt kuvaan paikan: Koski TL. Hede käännähti tuolillaan. – Sata kilsaa. Vamos! Terävä kärki kulki Emmin poskella. Se jätti punaisen vanan muiden kaltaistensa viereen, niistä muotoutui sormenpaksuisia raitoja. Emmi hymyili peiliin. Hän olisi samaan aikaan Papillon ja Istuva Härkä. Päivänvalo lavensi sinisten kalteriputkien varjot pehmeiksi. Tyttö kuvitteli ne terävimmiksi, sellaisiksi kuin ne ovat öisin lampun valossa sen jälkeen, kun yöpehmusteet ottaa pois. Alakerrasta kiemurteli tupakan savu. – Emmi! Haluatko Hertan puutarhavuoron! Saat pitää bastiljin ulkonakin! Tyttö heitti pensselin vesikuppiin ja ryntäsi alas oljenväriset hiukset hapsottaen. – Jee! Saanko käyttää bosseja? – Jos et omia sormia leikkaa, niin saat, äiti huikkasi keittiöstä. Emmi lupasi. Hän avasi takaoven ja juoksi avojaloin puutarhavajalle. Kului hetki kun hän palasi, yhtä nopeasti kuin oli mennytkin. – Äiti! Äiti! Äiti! Keittiössä kolahti jokin. Äiti ei tullut ovelle. – Minähän sanoin ettet leikkaa sormias! – Ei sitä! Siellä on lämmintä! Saanks mä tiipii? Pliis? Saaks Arkku tulla kylään? Pliis? Nyt Ansa tuli näkyviin. Hymyili. – Siitä onkin jo vuosi kun Ahti-serkku kävi. Hyvä on. Jos perkaatte koko puutarhan. Emmi kiljui riemusta ja puristeli akkusaksia – ne silpoivat ilmaa. Hede ei saanut sanaakaan suustaan. Hän yhdisteli mielessään asioita: lapsuuden kömpelyyttä kevyiden, mutta kovien tankojen sisällä; lommoja huoneen ovesta metrin korkeudella ja rautasahaa tyynyn alla. Hän muisti ekat kännit ja seksikokemuksensa, ensisuudelman, jota ei koskaan tullut. Mielessä sekoittui oma tuska ja kaverien ihana somelife. Vääräys. Hedestä tuntui kuin olisi ollut koko elämänsä kehitysvammainen, ja vasta nyt tullut tietoiseksi siitä. Eikä parantumista olisi tiedossa. Saatanan valehtelijat, Hede ajatteli kanahäkki käsissään. Takana oli kyltti, jossa luki KotKot-Muna. Google kertoi, että KKM oli vuoteen 2012 ollut häkkikanala, kunnes lakimuutos pakotti sen kommuunikanalaksi. Vanhat häkit oli dumpattu tontin reunalle. Joku toinen olisi pudottanut häkin. Hede rutisti sormet nyrkkiin, vaikka ne olivat verkon silmissä. Kääntyi katsomaan Veetiä, kuin nälkäinen koira. – Me ei olla koskaan puhuttu tästä. Mut pidiksä himassa häkkyrää? – Joo, Veeti vastasi myötätuntoa äänessään. – Mua on hakattukin. Hede tunsu häivähdyksen rakkautta. Hän heitti rautalankakehikon pois, otti vauhtia ja hyppäsi Veetin syliin. He kaatuivat yhdessä. Hede piti poikaa korvista kiinni, hyökytti punaista päätänsä kohti. – MÄ RAKASTAN! MÄ OON VAPAA! MÄ OTAN SUT! Mutta vaikka kuinka yritti, vaikka Veeti auttoi niskasta, ei Hede ylettynyt edes kielellä koskettamaan. Niin vahva oli alitajunnan ja tottumuksen voima. Silloin tyttö tempautui irti, nappasi lähimmän kanahäkin ja alkoi survoa sitä maassa makaavan Veetin päähän. Kuumat kyyneleet tipahtelivat pojan kasvoille. Hän otti vastaan sen minkä Hede yritti hänelle antaa: samankaltaisuuden. Ruosteiset rautalangat repivät valkoisia kasvoja, saivat sitä punaa jota Veetin vanhemmat aina penäsivät. Lopulta kanan yksiö meni päähän. Hede kokeili. Huumaava onnen piikki meni lävitse. Näkymätöntä, kahden negatiivisen tai positiivisen navan välistä hylkimisreaktiota ei tuntunut! Itse asiassa päinvastoin. Vetovoima vain kasvoi. Hede painoi kosteat huulensa Veetin suulle lujaa. Hetken hänen sydämensä oli avoinna. Mutta nyt välissä oli rautalangat. Verkko poltti Heden huulia kuin kuumalankaleikkuri. Hän ponkaisi kiljahtaen jaloilleen ja näytti siltä kuin etsisi jotain. Joko mielestään tai ympäristöstään. Sitten hän jähmettyi paikoilleen ja antoi

huudon tulla ulos. Lintujen lentoreitti teki KotKot-Munan kohdalla kulman. Tuhannet kanat lensivät hallissa metrin, valkotakkiset seisahtuivat ja valvontakamerat alkoivat liikkua. Hede pakeni pellon yli metsään, jonka takana siinsi järvi. Ansa huomasi sen heti. Poika oli muuttunut. Leuka jyrkevöitynyt, hartiat leventyneet ja venähdys viime kesästä ainakin kymmenen senttiä. Olikohan poika kasvanut myös sieltä? Eeron veljen oli täytynyt tilata pojalleen uusi headgate, sen verran leveä pää. Käytöskin oli venähtänyt, vaikka sama vilkkuvasilmäinen nauru oli tallella. Ja mustat kiharat hiukset, kuin nuorella Tom Jonesilla. – Ihanaa että suvun ainoa tervejärkinen tuli kylään. Ahdin ruskeille kasvoille nousi valkoinen hymy. Ansa oli siitä kateellinen. – Arkku, nyt mennään kasaa se tiipii! Emmi repi poikaa hihasta – Ja sit haetaan hernepyssyt. – Teltta on kellarissa ja putket vajassa. Ja pidä Emmi se tyrmä päässä, Ansa sanoi ja iski silmää Ahdille. Poika hölmistyi, mutta ilme vaihtui kun Emmi veti häntä mukaansa. Kun lapset juoksivat takapihalle, Ansa katsoi pitkään perään. Hän hiveli yhtä kalteriaan, tarttui siihen ja kiersi sitä. Tämä on modernismia, hän ajatteli. Lopulta Ansa sytytti tupakan ja huoautti sohvalle. Rakastan Julia Cameronia. Hän on kirjoittamisen jumalatar. Ovikello soi, kahdesti. Ansa kiroi. – Eikö sulla ole avaimia? Hän ärähti jo ennen kuin oli aukaissut ovea kokonaan. Huomasi ensin Veetin. Ja vasta sen jälkeen kukat Hertan kädessä. – Hyvää myöhäistä äitienpäivää, Hertta sanoi. – Ai kuinka ihania valkoisia palleroita! Niissä on mukolajuuretkin mukana! Miksi tuo vetelys seisoo tuossa? Sinä tiedät säännöt. Veeti tuijotti Ansan hopeista hääkiä ja maalattuja kasvoja sen sisällä. – Mun poikaystävä, Hertta sanoi. – Halusit tai et. Hertta änkesi sisään, heitti kasvit pöydälle ja asetteli mustaksi eloksoidun minivankilan päähänsä. Lukitsi. Veeti katsoi vuoroin äitiä, vuoroin tytärtä. Jossain takaovella kolahti. Hänen silmänsä keskittyivät naisten taakse, menivät viiruiksi. – Äitiii! Nää henkariputket on ihan vääntyneet! Tytön sulkapäähine oli teipattu häkin ympärille. Pojalla oli stetson ja ase. Musta henkariputkeen oli teipattu puukahva ja oksasta tähtäin – ja silloin Veeti tajusi: tuo on se musta lammas, puhtauden murhaaja. Nuorten miesten katseiden kohdatessa jokin häivähti myös Ahdin kasvoilla. Ansa levitteli käsiään. – No hakekaa vaatekomerosta lisää! Heti autossa Veeti tarkisti Snapchatin viestiketjun. Kuvassa oli rannalle ajautunut hengetön laulujoutsen, jonka pää oli rikki ja punainen. Alla keskustelu: ”Mä näin kuka se oli. Se lutkari joka on aina lehdes. Pokaa palkintojossai vitun urheiluampujis. Mä tunnistin sen siitä kääkäräpäästä. Iha ku neekeri tai musta lammas.” ”Mee kertoo sioille. Laita jonne vastuuseen.” ”Mä en oo mikään vasikka.” Veetin päässä kipinöi. Viimeksi kipinöi viikonloppuna, kun Hede oli katkaissut etuhampaan, mutta se oli ollut erilaista välähtelyä. Hän muisti isän kanssa syöttäneensä joutsenia ankkalammella odotellessaan äitiä töistä sairaalasta. Ainoa hyvä muisto. Vanhemmat ovat vieläkin yhdessä. Riidoissa, kuten ihmiset, mutta yhdessä, kuten joutsenet. Pyhät kansallislinnut. Se kirottu joutsenentappaja. Lemminkäinen. – Älä kutsu mua Arkuksi, Ahti sanoi, laittoi kuivaherneen piippun ja puhalsi. Ammus kimmahdi Emmiin häkistä, niin kuin kaikki muutkin Ahdin luodit. Emmi päästi kimakan naurun, latasi aseensa. Ahti oli aina ollut Arkku. Tyttö tyhjensi keuhkonsa putken läpi, herne osui poikaa nenään. – Meidän piti perata se puutarha, Emi, Ahti sanoi. – Äläkutsumuaemiksi! Tyttö kiljaisi. – Sä voit mennä perkaamaan jos kiinnostaa. Mä haen uudet pyssyt. Ei inkareilla mitään muovia ollut. Vajan takana on koiranputkea. Tuuks mukaan? – Mä haen sakset! Faijan designtalo on avovankila, Hertta ajatteli. Keittiössä tuoksui juureskeitto. Äiti hyräili jotain. ”Ei ollut minullakaan vaihtoehtoja! Ihan milloin vaan voit ottaa sen häkin pois päästäsi!” oli tämä vastannut syyteeseen. Ja säikähtänyt kun tytär oli heti lähtenyt eteiseen. Vihreästä silmästä tipahti kyynel posken kautta kalterille ja siitä pöydälle. Puhelimessa parahti soimaan Billie Eilishin Bad Guy. Hertta painoi vihreää. Poikaystävän ääni kuului liedelle asti. Ansa kääntyi. – Joo tiesin, Hertta sanoi Veetille. –

Chillaa. En mä mitään tee. Miten sä tajusit googlata sen rehun? – Hertta-kulta, tämä sellerikeitto tarvitsee kermää. Ojennatko sitä? Ansa keskeytti tahallaan. Hertta sulki nopeasti puhelimen. Ehtikö Veeti kuulla? – Käypä hakemassa nuoriso syömään. Hertta pelästyi. Tätä hän ei ollut suunnitellut. Hän voisi sanoa ettei ne diggaa keitoista, mutta se ei auttaisi. Aina täytyy maistaa, oli yksi äidin lempipäähänpinttymistä. Hertta meni takaovelle, huusi. Ei vastausta. Kuolleet nestehukkaan varmaan, hän hymähti ja lähti teltalle. Ei vastausta toiseenkaan kutsuun. Aurinko paahtoi etelästä, teltan takaa. Lähempänä Hertta näki oranssissa kankaassa kiemurtelevat siluetit, kuin jokin muinainen varjonäytelmä. Kädet ja vartalot heiluivat joka suuntaan, mutta ääntä ei edelleenkään kuulunut. Hertta heilautti liepeen auki ja työnsi päänsä sisään. Häkki tarttui johonkin, ja kun hän viimein sai näköyhteyden, hän näki kaksi nuorta tuijottavan häntä silmät pyöreinä. Molemmilla oli nappikuulokkeet korvissaan. Emmi kuulokkeet oli pujotettu tankojen välistä. – Eiks teidän pitänyt leikkiä sotaa? – Joo, me haettiin metsästä koiranputket, mut ne haisi ihan kusel... pahalta, Ahti selitti. – No hiton hyvä. Nyt syömään. Mutsi teki hirveän makuista sosekeittoa. Inkkari ja länkkäri vetivät naamansa irveen. Eero antoi katseen kiertää pöydän ympärillä seisovissa häkkipäissä. Hymyili tottuneesti. Vaimo näytti malttamattomalta. Hertan nähdessään Eeron teki mieli sanoa jotain anemiasta ja reikäfarkuista, mutta jätti sanomatta. Sitten hän ryhdikkäästi istuutui. Muut seurasivat. – Pillit puuttuvat, Eero huomasi. – Otatko kulta ne uudet jotka ostin. Yllätyt. – Rakas, otapa kuule itse ne koneesta. Pesin ne, niin kuin aina kaikki uudet astiat. – Ne olivat mansikanmakuisia pillejä. Sokerista ja gelatiinista tehty. Ne sulivat. – Olisit kertonut. Entä bambupillit? – Kulta. Ne loppuivat, siksi ostin uusia. Ahti ja Emmi näyttivät helpottuneilta. Hertta oli kiertänyt yhden kaltereistaan irti. – Tässä äiti, kokeile tällä. – Hyi!

Alumiinimyrkytys. Ansasta ei tiennyt purskahtaisiko hän itkuun vai nauramaan vai raivoon. Pitkällä lusikalla voisi syödä. Voisi. Mutta ei syödä. Keitto ja pilli kuuluivat yhteen. Eero tutkaili vaimonsa pitkiä käsineitä, sulkaa hiuksissa ja helmikaulakorua hopeisen hameen yllä. Kyllä. Eero tiesi mitä Ansa ajatteli: perinteistä on pidettävä kiinni, vaikka mikä olisi. Mitään sanomatta Ansa nousi, keräsi lautaset ja kaatoi keitot altaaseen. – Syökää patonkia sitten. Teltta hehkui oranssisena keskellä pimeää pihaa. Se eli, sykki. Puolikuu levitti hennon hopeansa maan pinnalle. Hepokatin sitkeä siritys morsetti naaraalle hätäsanomaa: Suo Orvolle Seksiä. Pitkähkö tumma hahmo tuli nurmikolle sivulta, hiipi kyyryssä Hertan ikkunan alle ja kokeili tikkaita. Ne nitisivät. Hahmo empi. Joutomaalta kantautuva sirkutus sattui melkein korviin. Tennari nousi. Siritys taukosi. Ja hän kuuli sen: ähinän. Tai muminan. Tai kahinan. Tai kaikki yhdessä. Teltta heilui. Väliin jalka, väliin käsi pullotti kireästä kankaasta, aivan kuin syntymätön haluaisi kiireesti ulos. Tai demoni, joka venyttää maalausta tai tapettia tai milloin mitäkin. Ja kuten asiaan kuuluu, kajahti huuto. Karjahdus. Miespuolisen henkilön kivulias karjahdus. Sitten se syntyi. Tikkailla notkuva hahmo seurasi, kuinka oranssin kupolin vetoketjua nyittiin kärsimättömästi. Se avautui kolmasosan, ja aukosta alkoi työntyä oljenvärinen pää – ilman metallista turvakotia. Sitä seurasi pinkki yöpaita. Tyttö veti itseään ahtaasta reiästä ulos ruohonkorsien avulla, muttei saanut otetta. Nytkähti takaisin sisään päin. Joku veti jaloista.

– Jumalauta, sanoi tunkeilija ja kadotti kaiken varovaisuutensa. Hepokatin kannustamana hän kiiti teltalle, ja juuri silloin Emmi pääsi jaloilleen ja pinkaisi kotiinsa kasvoillaan ilme, kuin olisi nähnyt hirviön. Hiippailija ehti nähdä veren valuvan tytön reisien välistä. Hän lisäsi toisen sanan edellisen perään: – Saatana. Ja sen sanoessaan näki teltan edessä Boschin akkusaket. Ne eivät olleet veriset. Vielä. Sellaistako se aina tulisi olemaan? Hertta kysyi itseltään. Rakkaudetonta? Näkisi ympärillään muiden onnen tietäen, ettei itse kykene siihen? Hän vihasi imeliä aforismeja: ilman rakkautta ei ole elämää; et elä todella, jos elät rakastamatta. Muille

pusu oli arkinen, kun hänelle se oli kuin Graalin malja. Saavuttamaton onni. Tämä kirottu häkki päässä. Valhetta syntymästä asti. Hertta piti tauon kasvien keräämisessä. Kännykän valossa parveili hyttysiä. Niitä tuli poskelle, mutta hän ei voinut läiskä niitä. Kaltereita oli turha lyödä. Hepokatin lemmenviulu tunkeutui nappikuulokkeiden ja Eilishin läpi. Kappaleessa hyvät tytöt joutuivat helvettiin. Pitäisikö itse syödä nämä kissankuselta haisevat myrkkyykatkot? Mutta onneksi haisevat, nirppanokkaisuus pelasti Emmin ja Ahdin. Luulivat koiranputkiksi. Tekopyhiä vanhempiani ei pelastaisi mikään, Hertta ajatteli. Haudutan teetä ja ostan pillejä jotka eivät sula. Hän vilkaisi kelloaan käsineiden alla. Puoli yksi. Hän muisti illallisen: myrkkyykeison jonka juurta oli tarjonnut ruuanlaittoon. Keiso ei haissut niin kuin katko, jonka haju oli kuin katku. "Syö selleriä ja kirjoita bestselleriä" hän oli vitsaillut katkerasti. Epäonnistuminen oli laukaissut lohdutuksen tarpeen. Oli saatava seksiä, pian. Isän design-talosta ei poistuttu öisin, ovet olivat lukossa. Mutta tikkaat toivat suoraan ikkunan alle. "Mä tarvin sua" Hertta oli pyytänyt puhelimesta. Huulilla oli polteltu vieläkin kanaverkosta tulleet palohaavat. "Tuu puol kaks. Pimeimmän yön aikaan. Käy pesulla." Myrkkyykasvit kädessään ja kuulokkeet korvillaan Hertta rämpi takaisin takapihalle. Samalla hetkellä, kun taloon syttyi valot, hän näki nuoren miehen tulevan teltasta. Eikä se ollut Ahti. Kasvit putosivat hänen kädestään. Mikä tuli ensimmäisenä hänen mieleensä? Mustasukkaisuus? Hän ei kyennyt ilmaisemaan itseään, vaan seurasi, miten hahmo juoksi toiseen suuntaan ja katosi yöhön. Teltta oli hiljainen, lämmin kupoli. Liian hiljainen. Etuliepeen vetoketju oli ylös asti auki. Hertta pisti päänsä ja mustan häkkinsä sisään. Hän ei löytänytään Emmiä, vaikka niin pelkäsi. Ahti näytti siltä kuin olisi juuri syntynyt: alaston, verinen. Erotuksena oli vain se, ettei hän itkenyt, ja se, että hänellä oli päässään Emmin pieni sininen turvakoti. Veren tylppä haju kostutti ilman. Mutta Ahti ei haistanut sitä, sillä nenä lojui rinnan päällä. Hepokattien konsertti lävisti ilman, mutta Ahti ei kuullut sitä, sillä korvat olivat nenän vieressä. Päänahka kuorittu. Vaikka veri oli toiminut liukasteena, silti oli tarvittu voimaa painaa pieni häkki loppuun asti. Veetin oli täytynyt potkia se paikoilleen. Hertta syöksyi mittaamaan sykettä kaulalta, kun hän huomasi että pojan suuhun oli tungettu jotain. Pätäkä putkea, mutta ei hengityksen helpottamiseksi, vaan lamauttamiseksi: vesivärein maalattu myrkkyykatko. Hylätty puhallusputki. Koniini halvaannuttaa, Hertta tiesi. Ihminen ei kykene liikkumaan, mutta tajunta pysyy, kunnes myrkkyy etenee keuhkolihaksiin. Siihen Sokrateskin kuoli. Tai omaan jääräpäisyyteensä. Hertta kaivoi kasvin yhdellä kädellä ulos ja toisella mittasi sykettä. Se löytyi, kerran sekunnissa. Ahdin laajentuneet silmät liikahtivat, kun mikään muu ei voinut. Teltan ovi repäistiin auki. Poliisi ja sen takana isä. Nyt täsmää, Hertta mietti putkan laverilla. Kerrankin saatana sisäiset ja ulkoiset olosuhteet täsmäävät. Betoniseinässä oli edellisten vankien tukkimiehen kirjanpitoa. Hertalla ei ollut mitään terävää. Ei edes kieltä. Hän ei ollut esitutkinnassa sanonut muuta kuin: se oli Emi. Emmi vai? kysyttiin, mutta Hertta oli pudistellut päätään. Emmi-sisko osasi sanoa vain sen, että oli nähnyt jonkun. Se joku oli kai kuullut kellonajan väärin. Korvaton ja nenätön Ahti ei ole pystynyt vielä kommunikoimaan. Niin. Eeron soittama ambulanssi ehti viime hetkellä. Hertta antoi hymyn nousta. Hän voisi kertoa "äitienpäiväkasveista" jotka löysi kanalan takaa järveltä. Siellä hän päätti sen. Ajatus itsemurhasta muuttui kostoksi ja kadotti edestään "itsen". Jäljelle jäi pelkkä murha. Oli kuin enne, että Eero oli heittänyt tekaistun valokuvansa aukeamalle, jossa oli myrkkyykeison kuva. Jos nakki ei napsahtaisi Ahdista, hän voisi tunnustaa että yritti murhaa, jota kukaan ei edes tajunnut. Paitsi ehkä Veeti. Hertta oikaisi selälleen, laittoi kädet niskan taakse. Ei metallisen häkin, vaan paljaan niskan taakse. – Nyt mä olen vapaa, hän sanoi ääneen. – Olen kotona. Oven metallinen lukko kilahti. Ovi avautui. – Havukainen, ulos. Oikea syyllinen on löytynyt. Joku Märkähattu, heh. Hertta tunsu tutun puristavan tunteen vatsassaan, haistoi metallin

kuolleen hajun. Hän voihkaisi. Syksy tuli kaupunkiin kuin Dia de Muertos. Vaahteroiden lehdet hehkuivat murretuissa väreissä; viimeinen elämän merkki ennen putoamista maahan. Tämä on minun syksyni, Hertta ajatteli eteisessä. En kestä enää. Ehkä se on itsemurha, mutta näinkään ei voi jatkua. On paljastettava kuka olen. Avain jäi naulaan. Käsi käänsi kahvaa, avasi oven kadulle. Hertta otti askeleen ulos. Elämänsä ensimmäisen askeleen ulos – metallihäkki edelleen päässään. Kesti hetken ennen kuin hänet huomattiin. Pyöräilijät meinasivat törmätä liikennemerkkiin. Yksi osuikin, se jolla ei ollut kypärää. Vanhempi mies kepin kanssa siristi silmiään. Tyttöporukka hiljeni, nosti kännykät. Instalive. Joku tööttäsi valoissa. Kuolen häpeään just nyt, Hertta ajatteli, mutta otti kuoleamisen sijaan askeleen eteen päin. Keski-ikäinen nutturatäti, sellainen opettajan näköinen, lähestyi. Jotenkin tuttu kasvo. Kiltinnäköiset voivat olla niitä ilkeimpiä. Hertta nosti päätään ponnekkaasti. Auringon säde välähti metallissa. – Ihanaa että joku uskaltaa! Täti kajautti niin että koko naapurusto kuuli. Ehkä se oli tarkoituskin. Hertta muisti: tyyppi on joku kirjailija. Tyttöporukka lähestyi epäröiden, filmaten. Joku pyöräilijä tuli vierelle ja taputti olalle. Sanoi että pitää kotona pyöreää häkkiä. Tytöt nyökyttelivät, heillä oli kirjavat. Paikalle kerääntyi ihmisiä kuin sirkukseen, kaikki tunnustivat pitävänsä häkkejä. Oliko tämä sitä synergiaa? Sillä hetkellä Hertta kasvoi, enemmän kuin koskaan. Hän ei ollut yksin. Vanhemmat olivat olleet sittenkin oikeassa. Ahti-serkku oli ollut erilainen, kieltäytynyt perinteistä. Hänellä ei ollut rajoja, henkilökohtaista vankilaansa. Ja se lähes tappoi hänet, ei Veeti, minun vankilassa istuva, kaiken sisäänsä ottava Emini. "Isä Minä puolustin nyt niitä hyviä arvoja. Paketoin pahuuden pois ja pelastin tulevat uhrit. (Olisiko sittenkin pitänyt leikata munat?) Luen lukion loppuun täällä. Olen alkanut nostelemaan punttejakin. Luulen, että voit olla minusta vielä ylpeämpi, minusta voi tulla runoilija: Iskin vesikyyn Saarelaisen suuhun, myrkkyveitsen Lemminkäisen luuhun. Ei ammu enää Kaukomieli, ei nai enää lemmen Irvi. Terveisin: poikasi Veeti (Märkähattu)"